

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. (TSKB)

Türkiye Yeşil Finans Projesi

P178274

PAYDAŞ KATILIM PLANI (PKP)

Nihai

29 Eylül 2023

İçindekiler

1. Giriş.....	4
1.1. Bağlam.....	4
1.2. Proje Açıklaması	5
1.2.1. TSKB Hakkında	7
1.2.2 Maxis Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Hakkında	9
1.2.3. Fon Yönetimi Hakkında.....	9
2. Yönetmelikler ve Gereklilikler	12
2.1. Ulusal Mevzuat	12
2.1.1 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	12
2.1.2 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, 25269 sayılı Resmî Gazete (24.10.2003).....	12
2.1.3 Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun	12
2.1.4 Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, 31907 sayılı Resmî Gazete (29.07.2022)	13
2.1.5 Türkiye’de Katılımcı Planlama Yaklaşımı	13
2.2 Paydaş Katılımına Yönelik Uluslararası Mevzuat.....	14
2.2.1 İnsan Hakları	14
2.2.2 Dünya Bankası Gereklilikleri	14
3. Önceki Paydaş Katılım Faaliyetlerinin Özeti	15
3.1 Kilit Paydaş Toplantıları ve İstişareleri.....	15
4. Paydaş Tespiti ve Analizi.....	17
5. Paydaş Katılım Programı.....	19
5.1. Paydaş Katılım Metodolojileri	19
5.2. Paydaş Katılımının Gelecek Aşamaları.....	20
6. Kaynaklar ve Sorumluluklar	24
7. Şikayet Giderme Mekanizması	25
8. Yönetim, İzleme ve Raporlama.....	27

Tablolar Listesi

Tablo 1 Önceki Paydaş Katılım Faaliyetleri.....	15
Tablo 2 İstişare Amacıyla Açıklanan Dokümanlar.....	16
Tablo 3 Paydaş Tespiti	17
Tablo 4 Çıkar Düzeyi	18
Tablo 5 Paydaş Katılım Yöntemleri.....	19
Tablo 6 Paydaş Katılım Programı	21

Şekiller Listesi

Şekil 1 Fon Yapısı Şeması	5
---------------------------------	---

1. Giriş

Geliştirilen projenin başlıca hedefi, erişilebilir ve uygun fiyatlı uzun vadeli finansman fonu sağlanmasıyla elde edilecek sermaye finansmanı ve harekete geçirilmiş özel sermaye yoluyla firmaların yeşil olma sürecini desteklemektir. Türkiye Yeşil Yatırım Fonu (bundan sonra “TYYF” ve “Proje” olarak anılacaktır) IBRD ve TSKB işbirliği ile sermayelendirilmiştir. Projenin başlangıç hacminin ilk aşamada 300 milyon dolar olacağı tahmin edilmektedir. IBRD’nin katkısı bu meblağın en fazla yarısını oluşturacaktır. Proje için geliştirilmesi zorunlu belgelerden biri olan Paydaş Katılım Planı (PKP); ilgili ulusal mevzuata, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesinin (ÇSÇ) 1 ve 10 numaralı Çevresel ve Sosyal Standartlarına (ÇSS) ve ilgili Uluslararası İyi Endüstri Uygulamalarına (UİEU) uygun olarak hazırlanmıştır.

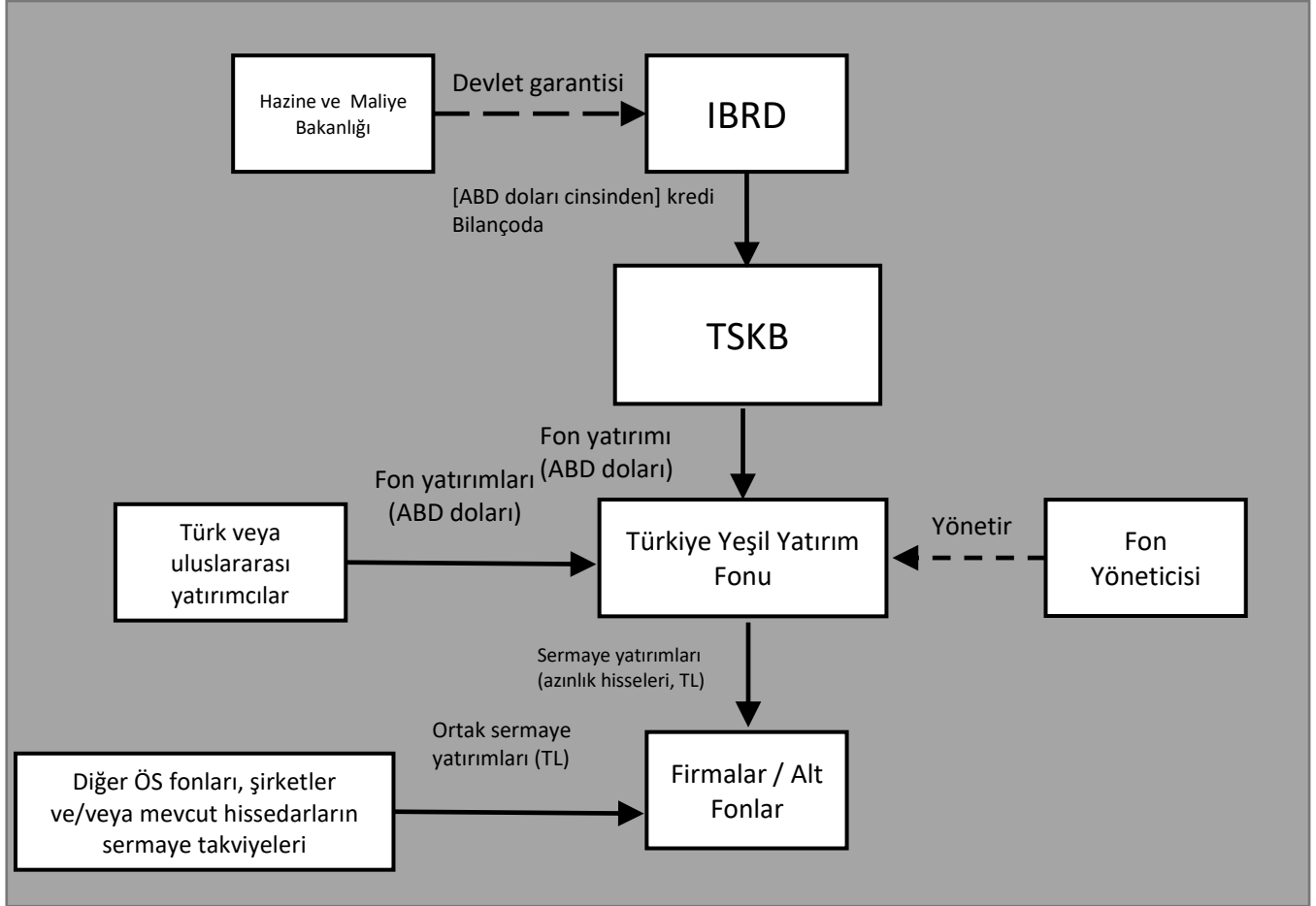
1.1. Bağlam

TYYF’nin amacı, yeşil dönüşüm sürecindeki yenilikçi firmalara, yani halihazırda yeşil olan veya somut karbonsuzlaşma adımları atan firmalara yapılacak yatırımları desteklemek ve Türkiye’de örnek bir yeşil yatırım fonu oluşturarak özel sermaye endüstrisinin yeşil dönüşümünü teşvik etmektir. Fonun imtiyazsız getiri ve sürdürülebilir etki maksimizasyonu şeklinde başlıca iki hedefi bulunmaktadır. TYYF’nin kurulmasına yönelik destek, (i) ticari uygulanabilirliğin kanıtlanmasını ve yeşil özel sermaye yatırımları için özel sermayenin bir araya getirilmesini, (ii) özel sermaye endüstrisinin geliştirilmesini ve böylece yüksek şirket borçlarının azaltılmasına ve finans sektörünün çeşitlendirilmesine katkıda bulunulmasını ve (iii) son kertede, zaman içinde özel sektör tarafından devralınacak bir pazar yaratılmasını amaçlayan bir pilot proje olarak düşünülmelidir. Dolayısıyla, TYYF, böyle bir fonun sermayelendirilmesini desteklemekle veya anlaşma ya da alt fon seviyesinde fon aracılığıyla ortak yatırım yapmakla ilgilenebilecek kurumsal ve özel yatırımcılara ek olarak, IFC ve diğer uluslararası finans kuruluşları (UFK’ler) ve kalkınma finansmanı kuruluşlarıyla (KFK’ler) işbirliği fırsatlarının irdelenmesine olanak tanımaktadır.

Proje, (i) firmaların karbonsuzlaşmasını ve yeşil teknoloji yatırımlarını, (ii) örnek bir yeşil fon aracılığıyla Özel Sermaye (ÖS) endüstrisinin geliştirilmesini, (iii) finans sektörünün çeşitlendirilmesini ve firmaların çeşitlendirilmiş uzun vadeli finansman kaynaklarına erişiminin iyileştirilmesini, (iv) yüksek şirket borçlarının düşürülmesini ve (v) yeşil dönüşüm ve daha etkili iklim eylemi için finansmanın hızlandırılmasını desteklemeyi amaçlamaktadır.

Projenin temelindeki düşünce, yeşil özel sermaye yatırımlarına öncülük ederek ve yerel kurumsal yeşil tahvil piyasasının gelişimini teşvik ederek, yerel yeşil yatırım ve iklim yatırımı kapasitesini artırmak ve özel sektör oyuncularını için zaman içinde özel sektör tarafından devralınacak piyasalar yaratmaktır. Bu sayede, proje son kertede düşük karbonlu ve iklim dirençli ekonomiye geçişi destekleyecek, finans sektörünün çeşitlendirilmesine katkıda bulunacak ve uzun vadeli finansman ve sermaye piyasalarının yerel kaynaklarının geliştirilmesini destekleyecektir.

TSKB, devlet garantisi ile IBRD fonlarının alıcısı ve uygulayıcı kuruluşu olacak ve bu fonları TYYF’ye sermaye aktarmak için kullanacaktır (Şekil 1). TYYF’nin uygulayıcı kuruluşu olarak TSKB’nin seçilmesinin nedeni, TYYF’nin sponsorunun (kurucusunun) piyasada yüksek itibarlı olması gerekliliğidir. ÖS (Özel Sermaye) Fonunun devlet kontrolünde olduğu algısı yaratacağından, doğrudan devlet yatırımının tercih edilmesi ideal olmayacaktır. TSKB, tüm potansiyel seçenekler arasından piyasada en yüksek itibarlı ve en gelişmiş uygulama kapasitesine sahip kuruluştur.



Şekil 1 Fon Yapısı Şeması

1.2. Proje Açıklaması

Türkiye Yeşil Yatırım Fonu, sermaye finansmanı ve harekete geçirilmiş özel sermaye yoluyla yeşil ve/veya yeşil dönüşüm sürecindeki firmalara finansman ve destek sağlanmasını önermektedir. Önümüzdeki yıllarda yürürlüğe girmesi beklenen Türkiye Yeşil Taksonomisiyle uyum sağlamak için sistematik yeşil yatırım stratejileri benimseyen şirketler, yatırım almaya uygun işletmeler olarak kabul edilmektedir.

Yeşil ve Yeşil Dönüşüm Sürecindeki Firmalara ilişkin daha ayrıntılı tanımlar şu şekildedir:

Yeşil (Yeşil Teknoloji) firmalar, düşük enerji yoğunluklu üretime, yenilenebilir enerji santrallerinin geliştirilmesi veya yenilenemeyen kaynakların kullanımının azaltılmasıyla sera gazı emisyonlarının azaltılmasına, kendilerinin veya paydaşlarının doğal kaynak kullanımını azaltmak için döngüsel ekonomi uygulamalarına, hava, toprak ve su kirliliğinin azaltılmasına ve doğal kaynakların daha verimli ve

sürdürülebilir kullanımına katkıda bulunan faaliyetler geliştirmek veya bu türden faaliyetlere yatırım yapmak amacıyla kurulan tüm işletmeleri veya proje tabanlı özel amaçlı kuruluşları (ÖAK) ifade eder.

Yeşil firmaların faaliyetleri aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Kıyı ve açık deniz rüzgar enerjisi santralleri, şebeke ölçeğinde ve merkezî olmayan fotovoltaik (FV) güneş enerjisi santralleri, hibrit çözümler (örneğin yüzen güneş, güneş ve rüzgar birleşik), biyogaz veya biyokütle ve batarya enerji depolama sistemleri (BEDS) gibi ilgili teknoloji çözümleri dahil olmak üzere **yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimi**.
- **İklim Endüstrileri**, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması ve iklim uyumuna yönelik ulusal hedeflerle uyumlu mal ve hizmetlerin tedarikine katkıda bulunan üretim faaliyetleri. İlgili sektörler arasında diğerlerinin yanı sıra e-mobilite (örneğin elektrikli araç şarj altyapısı ve üretimi), yenilenebilir enerji sistemleri teknolojileri (örneğin güneş panelleri, invertörler, izleyiciler, rüzgar türbinleri, BEDS), şebeke teknolojileri (örneğin akıllı sayaçlar, akıllı şebekeler), temiz hidrojen, düşük karbon teknolojileri, karbon ayakizi düşük olan gıda üreticileri (örneğin karbon ayakizi yüksek olan gıdaları ikame edebilecek, karbon ayakizi daha düşük ürünler) bulunabilir.
- **Döngüsel ekonomiyi benimseyen şirketler**, kendi atıklarını ve/veya diğer sektör şirketlerinin atıklarını yeniden kullanan şirketler, su tasarruflu armatür üreticileri, yüksek enerjili elektrik motoru üreticileri vb. dahil olmak üzere, atık ve kirliliğin ortadan kaldırılmasına katkıda bulunacak ve ürün ve malzemelerin en yüksek değerlerinde yeniden dolaşımını kolaylaştıracak üretim teknoloji ve süreçleri uygulayan ve doğanın yenilenmesine önemli katkıda bulunacak eko-verimli ürünler üreten şirketleri ifade eder.
- **Yeşil Hizmet Şirketleri**, Danışmanlık hizmetleri, Proje operasyon yönetimi, Proje değerlendirme, denetim ve doğrulama, izleme ve test hizmetleri, enerji hizmet şirketleri (ESCO), yenilenebilir enerji hizmet şirketleri (RESCO), atık yönetimi şirketleri vb. dahil olmak üzere Teknik ürün sertifikasyonu ve tanıtımı. Araç paylaşımı şirketleri, paylaşım ekonomisi şirketleri vs. dahil olmak üzere dijital platformlarla hizmet sunarak emisyonlarını azaltan yeşil teknoloji şirketleri.

Yeşil dönüşüm sürecindeki firmalar, rekabet güçlerini artırmak ve büyüme potansiyellerini sürdürmek için somut karbonsuzlaşma planlarına, çevresel ve sosyal açıdan sürdürülebilir uygulamalara sahip olan/bunları planlayan herhangi bir sektörde faaliyet gösteren şirketleri ifade eder. Bu firmaların sera gazı emisyonları yüksek olabilir veya endüstriyel iyi uygulamaları rekabet güçlerini artırmak ve pazarlarını genişletebilmek için erken aşamada benimsemiş olabilirler. Bu şirketlerin politikaları ve yatırımları, faaliyetlerini karbonsuzlaştırmalarını, iklim değişikliğinin etkilerini azaltmalarını ve bunlara uyum sağlamalarını, döngüsel ekonomi uygulamalarını hayata geçirmelerini ve çevre sorunlarını ele almalarını destekleyecektir. Ayrıca, bu yaklaşım sayesinde fiziksel riskler ve geçiş riskleriyle başa çıkmaları da kolaylaşacaktır.

Yeşil dönüşüm sürecindeki firmalar aşağıda sıralananlarla sınırlı olmamak üzere şunları içerebilir;

- Ürüne özgü enerji tüketim değerlerinin ulusal ve/veya uluslararası sektör değerleriyle karşılaştırılmasıyla gösterilecek olan tesis düzeyinde enerji verimliliği. İnşaat ve turizm sektörü şirketleri için ulusal ve/veya uluslararası tanınırlığı olan yeşil bina sertifikaları.
- Halihazırda ISO 14064'e uygun olarak emisyon ölçümü yapan ve/veya kapsam 2 emisyonlarını azaltmak için yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanma, kapsam 1 emisyonlarını azaltmak için karbonsuzlaşma planları geliştirme gibi hedefler belirlemeye yönelik somut planları olan sanayi şirketleri.

- ISO 14046 veya ilgili standartlar aracılığıyla su ayakizini değerlendiren ve kaynak verimliliğini ve döngüsel ekonomi ilkelerinin uyarlanmasını teşvik etmeyi amaçlayan, yüksek su yoğunluklu süreçlere sahip şirketler.
- Kurumsal çevresel performansın iyileştirilmesi amacıyla çevresel fayda üreten, çevresel maliyetleri azaltan, ISO tabanlı yönetim sistemi kurarak yönetim kapasitesini geliştiren ve çevresel riskleri azaltan işletmeler.
- Ürünleri için Çevresel Ürün Beyanı (ÇÜB), Ürün Çevresel Ayakizi (ÜÇA), AB Eko-Etiketi, Mavi Melek gibi yeşil ürün etiketleri almaya yönelik iddialı hedefleri olan şirketler.

1.2.1. TSKB Hakkında

Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine odaklanan TSKB, Türkiye'nin ilk özel sermayeli yatırım ve kalkınma bankasıdır. Banka 1950 yılında Dünya Bankası, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ve ticari bankaların desteğiyle kurulmuştur. TSKB, müşterilerine birinci ve ikinci kademe kredi veren olarak sunduğu kurumsal bankacılık, yatırım bankacılığı ve danışmanlık hizmetleriyle Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesini desteklemektedir. Banka, finansman ve danışmanlık çözümleriyle Türkiye'nin kapsayıcı ve sürdürülebilir kalkınması için değer yaratmaya odaklanmaktadır. TSKB, sürdürülebilirlik yolculuğuna 1980'li yıllarda çevresel faktörlerin kredi değerlendirme süreçlerine entegre edilmesiyle başlamıştır. 1990'lı yıllarda sektöre ilk çevre kredisini sağlayan TSKB, 2000'li yıllarda yenilenebilir enerji alanında proje finansmanına başlamıştır. Banka, çevre ve yenilenebilir enerji sektörlerinde Türkiye'de finanse edilen proje sayısı bakımından ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca, yeşil finansmanın artırılması için yeni girişimlerin teşvik edilmesinin yanı sıra iklimle ilgili ve çevresel riskler için yönetim düzenlemelerinin oluşturulması ve metodolojilerin geliştirilmesinde Türkiye'nin lider bankasıdır.

TSKB'nin çoğunluk hissesi İş Bankası Grubu'ndadır. Banka'nın yüzde 51,4'ü Türkiye İş Bankası A.Ş. Grubu'na, yüzde 8,4'ü Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.'ya, geri kalanı ise Borsa İstanbul'da işlem gören diğer kurum ve şahıslara aittir. TSKB, 2022 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla Türkiye'nin 12. en büyük bankası ve özkaynak büyüklüğüne göre en büyük kalkınma bankasıdır. Kredilerin aktiflere oranı 2020 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 69,7 olarak kaydedilmiştir. Toplam aktifler 2022 yılının ilk 9 ayında yüzde 29 artarak 84,1 milyar TL'den 108,3 milyar TL'ye (5,9 milyar ABD doları) ulaşırken, kredi büyümesi yüzde 18 (kur etkisinden arındırılmış olarak yüzde 8,9 düşüş) olarak gerçekleşmiştir. TSKB yalnızca özel şirketlere kredi vermektedir. Kredi portföyünün önde gelen sektörler göre dağılımı elektrik üretimi (yüzde 42,7 - yüzde 93'ü yenilenebilir), finans kuruluşları (yüzde 8,2), enerji dağıtımı (yüzde 5,6), turizm (yüzde 5,5), metal ve makine (yüzde 7) şeklindedir.

Özel sermayeli bir kalkınma ve yatırım bankası olan TSKB, Türkiye'nin finansal sistemi içinde benzersiz bir konuma sahiptir. TSKB, tamamen toptan finanse edilmektedir ve mevduat kabul lisansı bulunmamaktadır. Banka, faaliyetlerini UFK fonları, dış krediler ve sermaye piyasası işlemleriyle finanse etmektedir. TSKB, bir yandan faaliyetlerini çeşitlendirmekte, bir yandan da yetkili makamlar için stratejik önem taşıyan alanlarda yatırım kredileri sağlamakta ve projeleri finanse etmeyi sürdürmektedir. Borçlanmalarının çoğu yabancı para cinsinden olup, kredi defteriyle uyumludur ve ağırlıklı olarak uzun vadeli. TSKB'nin kredi notu Temmuz 2022'de Fitch Ratings tarafından B'den B'-ye düşürülmüştür. Fitch, ülke notunun negatif görünümle B'ye düşürülmesinin ardından 25 bankanın notunu aynı anda düşürmüştür. Notun düşürülmesi; döviz kurundaki dalgalanmalar, yüksek enflasyon ve zayıf para politikası kredibilitesi gibi artan faaliyet ortamı risklerini yansıtmaktadır. 2021 yılında uluslararası borçlanmanın yüzde 100'ü ÇSY odaklı olmuştur. Ayrıca, piyasa değeri 16 Aralık 2022 tarihinde 756 milyon ABD dolarına ulaşan TSKB, Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

TSKB, SKA bağlantılı kredilerin toplam krediler içindeki %93'e yakın payı ile Türkiye'de yeşil/sürdürülebilir finansman alanında pazar lideri konumundadır. TSKB, 2012 yılında Sürdürülebilirlik Politikasını (2022'de güncellenmiştir), 2021 yılında ise İklim Değişikliği ile Mücadele ve Uyum Politikasını benimsemiş, iklim ve çevre konularını yönetim düzenlemelerine entegre etmiştir. Politikalar kapsamında TSKB, tüm faaliyetlerinde ve iç işleyişinde iklim değişikliğine karşı azaltım ve uyum konularını dikkate almayı taahhüt etmiştir. TSKB, 2025 yılına kadar SKA bağlantılı kredilerin toplam portföy içindeki payının yüzde 90'ın üzerine, iklim ve çevre odaklı SKA bağlantılı kredilerin toplam portföy içindeki payının ise yüzde 60'ın üzerine çıkarılmasını hedeflemektedir. Banka, doğrudan etkisi bağlamında kapsam 1 emisyonlarını 2030 yılına kadar yüzde 42, 2035 yılına kadar ise yüzde 63 oranında azaltmayı planlamaktadır. Yönetişim tarafında TSKB'nin sürdürülebilirliğe ilişkin organizasyon yapısı Yönetim Kurulu ve İcra Komitesinden oluşmakta ve tüm çalışanları kapsamaktadır. Yönetim Kurulu, benimsenen sürdürülebilirlik stratejisi doğrultusunda Banka'nın faaliyetlerine rehberlik etmektedir. Faaliyetlerin ve iş planlarının koordinasyonu da dahil olmak üzere tüm sürdürülebilirlik çalışmaları iki ana gövde tarafından yürütülmektedir. Bunlardan ilki olan ve 2014 yılında kurulan Sürdürülebilirlik Komitesi, dört Yönetim Kurulu Üyesinin yanı sıra CEO ve üç Genel Müdür Yardımcısından oluşmaktadır. İkinci gövde ise CEO'nun başkanlık ettiği ve banka genelinde sürdürülebilirlik faaliyetlerinin yaygınlaştırılmasından sorumlu çeşitli birimlerden çalışma gruplarının başkanlarıyla birlikte üç Genel Müdür Yardımcısı tarafından yönetilen Sürdürülebilirlik Yönetim Komitesidir. TSKB, sürdürülebilirlik alanında ulusal ve uluslararası inisiyatiflerde de (UNEP FI, UN Global Compact, Global Reporting Initiative, Uluslararası Kalkınma Finansmanı Kulübü, Konya İklim Konseyi vb.) aktif rol üstlenmektedir.

TSKB, yeşil portföyünü yakından takip etmekte ve TCFD ile uyumlu bildirimler yapmaktadır. TSKB'nin 2009 yılında başlayan sürdürülebilirlik raporlaması uygulaması, 2016 yılında entegre raporlamaya dönüşmüştür. Banka, 2018 yılından bu yana Entegre Faaliyet Raporları ile stratejisini, hedeflerini, performansını, değer yaratma yaklaşımını ve faaliyetlerinden kaynaklanan etkilerini ortaya koymaktadır. Henüz ulusal bir taksonomi mevcut olmadığından, kendi taksonomisini kullanan TSKB, kredi etiketleme ve raporlama amacıyla 11 sektör tanımlamıştır. TSKB, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi sertifikasyonu ile kendi faaliyetlerinden kaynaklanan etkileri belirlemekte ve riskleri yönetmektedir. Kredilendirme faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel ve sosyal etkiler "TSKB Çevresel ve Sosyal Risk Değerlendirme Aracı" (CSRDA) kullanılarak yönetilmektedir. CSRDA, 2023 yılı sonuna kadar daha da geliştirilecek olan fiziksel riskler ve dönüşüm risklerinin değerlendirilmesi de dahil olmak üzere 35 ayrı başlık altında, beş kriter temelinde projeleri derecelendiren bir değerlendirme modelidir. Finanse edilen projelerin sera gazı emisyonları ile enerji ve kaynak verimliliği boyutları da dikkate alınmaktadır. Bu değerlendirmelerin sonuçları proje değerlendirme, finansman ve yatırım izleme süreçlerinde göz önünde bulundurulmaktadır. Sonraki aşamada müşteriler olumsuz olduğu değerlendirilen çevresel ve sosyal etkileri önlemek veya hafifletmek için önlemler almakta ve gerektiğinde bir Çevresel ve Sosyal Eylem Planı hazırlamaktadır. TSKB, "İhmal Edilebilir Düzeyde" ÇSY Riski Notu ile Küresel Arenada En İyi Bankalar arasında yer almaktadır. Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY) performansı ile çitayı her yıl yükseltmeye devam eden TSKB, 2022 yılında ÇSY risk notunu 13,6'dan 7,9'a taşımıştır. TSKB, bu derecelendirme ile küresel kalkınma bankaları arasında 12., küresel bankacılık sektöründe 15., Sustainalytics tarafından değerlendirilen yaklaşık 15 bin kurum arasında ise 60. sırada yer almıştır. Banka, iklimle ilgili risklere ilişkin bilgileri de kamuya paylaşmaktadır. TSKB, 2021 yılında TCFD uyumlu ilk iklim riski raporunu yayınlamıştır. Ayrıca, COP27'den hemen önce yayınladığı Sorumlu Sürdürülebilirlik İletişimi Politikası ile Türkiye'de bir ilke imza atmıştır. COP27 kapsamında iklimle ilgili riskler ve Türkiye'de finans sektörünün rolü, düşük karbon ekonomisi, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sürdürülebilir altyapı yatırımları konulu panellere aktif katılım sağlayan Banka, zirve sonrasında da Türkiye'nin sürdürülebilirlik gündemini yakından ilgilendiren önemli bilgiler paylaşmıştır.

TSKB, Karbon Saydamlık Projesi (CDP) çerçevesinde 2010 yılından bu yana yayınladığı İklim Değişikliği Raporunun puanını liderlik seviyesine yükseltmiştir.¹ 2013 ve 2015 yıllarında CDP Türkiye tarafından İklim Değişikliği Liderlik Ödülü'ne layık görülen Banka, 2016 yılından bu yana "B" puanını korumuştur. Banka, 2022 yılı itibarıyla karbon emisyonlarına ilişkin iddialı hedefleri ve kararlı adımlarıyla önemli ilerleme kaydederek puanını "A-"ye yükseltmiştir. TSKB, dünyada ilk yüzde 21, Türkiye'de ise en iyi bankalar arasında yer almaktadır.

Türkiye'de ilk yeşil/sürdürülebilir tahvil 2016 yılında TSKB tarafından ihraç edilmiştir. TSKB, toplam 1,05 milyar ABD doları tutarında üç adet yeşil/sürdürülebilir tahvil ihracı gerçekleştirmiştir. 300 milyon ABD doları tutarındaki ilk yeşil/sürdürülebilir tahvil ihracı 2016 yılında gerçekleştirilmiş, bunu 2017 yılında sermaye benzeri sürdürülebilir tahvil ihracı ve 2021 yılında bir başka sürdürülebilir tahvil ihracı izlemiştir. Tahvil yoluyla elde edilen fonlar, Sürdürülebilir Finans Çerçevesi doğrultusunda yeşil ve sosyal projelerin finansmanında kullanılmaktadır. TSKB, tahvil ihraçlarından sağlanan fonlarla finanse edilen projelerin etkileri hakkında yatırımcılarına fikir vermek amacıyla her yıl Tahsis ve Etki Raporu sunmaktadır. Ayrıca, TSKB fonlaması, ÇSY notu ve sürdürülebilirlik performansı kriterlerine bağlı sendikasyon kredilerini de içermektedir. 2022 yılında sendikasyon kredisi, Banka'nın orta ve uzun vadeli hedefleri doğrultusunda 3 iddialı sürdürülebilir temel performans göstergesiyle bağlantılı hale getirilmiştir. Bir TSKB iştiraki olan Escarus, sürdürülebilirlik değerlendirmesi alanında pazar lideri konumundadır. Escarus, sürdürülebilirlik çerçevelerinin oluşturulmasında neredeyse tüm DB müşterilerine hizmet vermektedir ve bu alandaki tek yerli bağımsız doğrulayıcıdır.

1.2.2 Maxis Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. Hakkında

Maxis Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. ("Maxis"), 2017 yılında Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") bünyesinde kurulmuş olup, toplamda 130 yılı aşkın tecrübeye sahip yatırım ekibi ile lider bir girişim sermayesi ve özel sermaye yatırım şirketi haline gelmiştir. Maxis'in Yönetilen Varlıkları ("YV") 2018 yılında 19 milyon ABD dolarından 8 fon ile 450 milyon ABD dolarına ulaşmıştır. İş Bankası Grubu'nun özel sermaye faaliyetlerinden edindiği deneyim sayesinde Maxis ekibi, Türk iş dünyasında ve Türkiye'de faaliyet gösteren KFK'ler arasında oldukça itibarlı bir konumdadır ve bu kuruluşlarla yakın ilişki içindedir. Maxis ekibinin IFC, EBRD ve FMO ile ortak sermaye yatırımları ve kredi kolaylığı düzenlemeleri bulunmaktadır. Ayrıca, TSKB, Maxis'in deneyimli ve yetkin yatırım ekibiyle güvenilir bir işbirliği içindedir. Maxis'in özel sermaye faaliyetleri konusundaki deneyimi ve TYYF'nin misyonu ve hedef alanlarıyla uyumlu çeşitlendirilmiş yatırım alanları (yeşil, kadın girişimciler, teknoloji, YE vb.) göz önünde bulundurularak, Maxis, TSKB ile birlikte TYYF Projesi'nin fon yöneticisi ortağı olmaya hak kazanmıştır.

1.2.3. Fon Yönetimi Hakkında

Türkiye Yeşil Yatırım Fonu, Türkiye'nin ilk Yeşil Özel Sermaye Fonu olma niteliği taşıyacaktır. Aynı zamanda benzersiz kapsamı ve hedeflenen etkisiyle özelleştirilmiş bir Özel Sermaye Fonu olacaktır. IBRD, TYYF'nin kurulması, oluşturulması ve ilgili kredinin geri ödenmesi süreçlerini TSKB'ye devretmiştir. Dolayısıyla, TSKB'nin aynı zamanda Fonun Genel Ortağı (GO) rolünü üstlenmesi ve Yararlanıcı Firmaların seçimi ve yönetimi üzerinde kontrol sahibi olması gerekmektedir. Maxis, Fonun yasal kuruluş sürecine öncülük

TSKB'nin en güncel CDP raporuna buradan ulaşabilirsiniz: <https://www.tskb.com.tr/uploads/file/tskb-cdp-climate-change-report-2022.pdf>

edecek ve Fonun yönetiminde TSKB'yi destekleyecektir. Sonuç olarak, Fonu yönetmek üzere proaktif olarak görev alacak TSKB ve Maxis bünyesinden üyelerin görev tanımlarının yapıldığı bir Yatırım Komitesi kurulacaktır.

TSKB ve Maxis, sıralanan bu aşamalar için belirtilen kapsamlarda aşağıda sıralanan sorumluluklara sahip olacaktır.

- Portföy Oluşturma: Esas olarak TSKB, Maxis'in desteğiyle proje stokunu oluşturacak ve hedef şirketleri değerlendirecektir.
- İcra: Esas olarak Maxis, TSKB'nin desteğiyle yatırım ve hissedar görüşmeleri, durum değerlendirmesi çalışmaları, hissedarlık anlaşmaları, rekabet kurumu başvuruları, kapanış ve ilgili diğer faaliyetleri gerçekleştirecektir.
- Yönetim: Esas olarak TSKB, Maxis'in desteğiyle yönetim kurulu üyeliğiyle portföy şirketlerini izleyecek, destekleyecek ve ilgili diğer yönetim faaliyetlerini yürütecektir.
- Çıkış: Esas olarak Maxis, TSKB'nin desteğiyle çıkış fırsatlarını tarayacak, çıkış görüşmelerini gerçekleştirecek ve çıkış prosedürlerini yürütecektir.

1.2.3.1. PKP'nin Amacı ve Kapsamı

Bu PKP'nin genel amacı, Proje boyunca paydaş katılımı ve bilgi paylaşımı konusunda tutarlı, kapsamlı ve koordineli bir yaklaşım benimsenmesini sağlamaktır. Ayrıca, TYYF'nin ana uygulayıcı tarafları olarak TSKB ve Maxis'in katılım konusunda 'uluslararası iyi uygulama' yaklaşımına bağlılığını göstermeyi amaçlamaktadır.

Bu PKP, mevcut uluslararası iyi uygulamalarla uyumlu olarak, paydaş katılımının zamanında, doğru ve erişilebilir bilgi temelinde yürütülmesini sağlamayı amaçlamaktadır. PKP, bu sayede Fon ile yatırımcılar arasında dürüst ilişki kurulmasını ve yeşil ve yeşil dönüşüm sürecindeki şirketlerin yeşil piyasalara giriş ile desteklenmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Projeye yönelik PKP'nin geliştirilmesi ve uygulanmasının ana hedefleri aşağıda özetlenmiştir:

- İlgili paydaşların belirlenmesi ve Projeyi etkileyebilecek, aynı zamanda Projeden etkilenebilecek bireylerin ve kuruluşların kategorize edilmesi.
- TSKB, Maxis ve Yararlanıcı Firmaların farklı aşamalardaki katılım sorumluluklarının tanımlanması.
- Doğru Proje bilgilerinin açık ve şeffaf şekilde paylaşılması. Paylaşılan bilgiler, etkilenen tarafların Fonun potansiyel etkileri, riskleri ve faydaları hakkında kavrayış geliştirmelerine olanak tanımalıdır. Etkili katılımın amacı, etkilenen paydaşlara bilgi aktarmakla sınırlı olmayıp, onları ilgi alanlarını, beklentilerini, endişelerini ve korkularını ortaya koyacak bir iletişim sürecine dahil etmektir.
- Proaktif etkileşimlere katkıda bulunmak ve söylenti ve yanlış bilgilere dayalı gereksiz çatışmalardan mümkün olduğunca kaçınmak için Fon ile paydaşlar arasında güven ilişkileri geliştirilmesi.
- Yatırım kararlarının gerekçelerinin izlenebilmesi ve anlaşılabilmesi için iletilen endişelerin, sorunların ve önerilerin kaydedilmesi ve ele alınması.
- Proje bilgilerinin paylaşımına yönelik en etkili araç, yöntem, zamanlama ve yapıların belirlenmesi ve düzenli, erişilebilir, şeffaf ve uygun istişarenin sağlanması.

- PKP'nin etkinliğini sağlamak için raporlama ve izleme tedbirlerinin tanımlanması ve PKP'nin bulgulara dayalı olarak düzenli aralıklarla gözden geçirilmesi.

TYYP henüz gelişme aşamasında olduğundan, bu PKP yalnızca Fon yönetimi için hazırlanmıştır. Yararlanıcı firmalar ve bu şirketlerin alt projelerine yönelik paydaş katılım faaliyetleri, TYYP'nin, Projenin onaylanmasından sonra geliştirilecek olan Çevresel ve Sosyal Yönetim Sisteminde (ÇSYS) tanımlanacaktır.

Söz konusu alt projelerin PKP'leri açık ve öz olmalı ve alt projeyi tanımlamaya ve paydaşlarını belirlemeye odaklanmalıdır. Hangi bilgilerin kamuya paylaşılacağı, bu paylaşımların hangi dile ve nerede yapılacağı, belirlenmesi kritik önem taşımaktadır. PKP, Yerel Halkla istişare fırsatlarını ortaya koymalı, yorumların iletilmesi için bir son tarih vermeli ve insanların yeni bilgilerden veya yorum fırsatlarından nasıl haberdar edileceğini açıklamalıdır. Yorumların nasıl değerlendirileceği ve dikkate alınacağı belirtilmelidir. PKP'nin dezavantajlı ve hassas gruplar için özel hükümleri dikkate alması gerekir. Ayrıca, alt projenin şikayet mekanizmasını ve bu mekanizmaya nasıl erişileceğini de açıklamalıdır. PKP, ayrıca, istişare fırsatları ve şikayetlerin nasıl yönetileceği dahil olmak üzere alt projenin çevresel ve sosyal performansı hakkında rutin bilgileri yayınlamayı taahhüt etmelidir.

Alt proje PKP'sinden beklenen temel PKP hedefleri ve eylemleri aşağıda verilmiştir:

PKP Hedefleri:

- İlgili paydaşların belirlenmesi,
- Paydaşların Projeye aşinalık kazanmasının sağlanması,
- İstişareye yönelik ulusal ve uluslararası gerekliliklerin yerine getirilmesi,
- Paydaşların endişelerinin, sorunlarının ve önerilerinin kaydedilmesi ve ele alınması.

PKP Eylemleri:

- PKP'nin geliştirilmesi, uygulanması ve düzenli olarak güncellenmesi,
- Paydaşların düzenli katılımının devam ettirilmesi,
- Şikayet yönetimi prosedürünün geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve uygulanması,
- Proje çalışanları ve STK'lar ile devam eden ilişkilerin sürdürülmesi,
- Paydaşlara düzenli bilgilendirme yapılması.

Bu PKP, Proje tarafından yürütülen paydaş katılım faaliyetlerinin sonuçlarıyla düzenli olarak gözden geçirilecek olan "yaşayan" bir belgedir. Benzer şekilde, yeni paydaşlar belirlendikçe, paydaş listesi de TSKB tarafından güncellenecektir. Paydaş Katılım Programı, Projenin gelişimine uyarlanacak ve Proje tasarımında veya uygulamasında meydana gelen önemli değişiklikleri yansıtacaktır. PKP'nin şu hallerde güncellenmesi gerekmektedir: (i) paydaşların tercih ettiği katılım yöntemleri hakkında daha fazla ayrıntıya ulaşıldığında; (ii) bu PKP'nin uygulanması için daha fazla kaynağa ihtiyaç duyulduğunda; (iii) bu PKP'nin uygulanmasına yönelik sorumluluklar değiştiğinde veya devredildiğinde; ve (iv) yeni Proje paydaşları belirlendiğinde.

Bu PKP, TYYP için gerekli olan geniş katılım faaliyetlerinin tamamını ele almayı amaçlamaktadır ve aşağıdaki belgelerle desteklenecektir:

- Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı (ÇSTP)

2. Yönetmelikler ve Gereklikler

2.1. Ulusal Mevzuat

2.1.1 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

Paydaş katılımı, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile güvence altına alınmıştır. Anayasa, kişilerin görüşlerini özgürce ifade edebilmelerini sağlayan hükümler içermektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının **10. Maddesi** “Kanun önünde eşitlik” maddesidir. Bu maddeye göre, “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.”

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının **25. Maddesi** “Düşünce ve kanaat hürriyeti” maddesidir. Bu maddeye göre, “Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.”

“Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti” (Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının **26. Maddesi**) ile vurgulandığı üzere; herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu madde, resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsamaktadır.

Aynı zamanda, herkesin “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” (Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının **74. Maddesi**) bulunmaktadır. Bu doğrultuda, “Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir. Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu gecikmeksizin, dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir. Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikayetleri inceler.”

2.1.2 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, 25269 sayılı Resmî Gazete (24.10.2003)

Bilgi edinme hakkına ilişkin süreç, 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (24.10.2003 tarih ve 25269 sayılı Resmî Gazete) ile tanımlanmıştır. Bu kanunun amacı, demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. Bilgi verme yükümlülüğüne göre (Madde 5), kurum ve kuruluşlar, kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idari ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

2.1.3 Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun (01.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı Resmî Gazete) 3. Maddesi uyarınca, dilek ve şikayetleri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine

ve kamu makamlarına yazı ile başvurma hakkına sahiptir. Türkiye’de ikamet eden yabancılar karşılıklılık esası gözetilmek ve dilekçelerinin Türkçe yazılması kaydıyla bu haktan yararlanabilirler.

2.1.4 Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği, 31907 sayılı Resmî Gazete (29.07.2022)

Madde 9 - Halkın bilgilendirilmesi ve sürece katılımı toplantısı:

“1) Halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere; Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar ve proje sahibinin katılımı ile Bakanlıkça belirlenen tarihte, projeden en çok etkilenmesi beklenen ilgili halkın kolaylıkla ulaşabileceği Valilikçe belirlenen merkezi bir yer ve saatte Halkın Katılımı Toplantısı düzenlenir.

a) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar toplantı tarihini, saatini, yerini ve konusunu belirten bir ilanı; projenin gerçekleştirileceği yörede yayınlanan yerel süreli yayın ile birlikte yaygın süreli yayın olarak tanımlanan bir gazetede toplantı tarihinden en az on (10) takvim günü önce yayınlatır.

b) Halkın Katılımı Toplantısı, Çevre ve Şehircilik İl Müdürünün veya görevlendireceği bir yetkilinin başkanlığında yapılır. Toplantıda; halkın, proje hakkında bilgilendirilmesi, görüş, soru ve önerilerinin alınması sağlanır. Başkan, katılımcılardan görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. Toplantı tutanağı, bir sureti Valilikte kalmak üzere Bakanlığa gönderilir.

2) Valilik, Halkın Katılımı Toplantısı ile halkın görüş ve önerilerini bildirebileceği süreç ile ilgili zamanlama takvimini ve iletişim bilgilerini halka duyurur. Halkın görüş ve önerileri, zamanlama takvimi içerisinde Komisyona sunulur.

3) Komisyon üyeleri, kapsam belirlemesi öncesinde proje uygulama yerini inceleyebilir, kendilerine iletilen tarihe göre Halkın Katılımı Toplantısına katılabilirler.

4) Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar tarafından halkı bilgilendirmek amacıyla broşür dağıtmak, anket, seminer gibi çalışmalar Halkın Katılımı Toplantısından önce yapılabilir veya internet sitesinden yayınlanabilir.

2.1.5 Türkiye’de Katılımcı Planlama Yaklaşımı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Stratejik planlama ve performans esaslı program bütçe” başlığına göre:

“Madde 9 - Kamu idareleri; kalkınma planları, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe

ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlarlar.”

Ayrıca, **Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı**, kamu idarelerinin uygulaması gereken stratejik planlama sürecine ilişkin kılavuzlar hazırlamakta ve paylaşmaktadır. Bu kılavuzlardan biri **katılım ilkelerine** ilişkindir. Katılım ilkeleri belgesi, katılımcı çalışmaları tasarlayan, uygulayan ve yönetenler için bir iyi uygulama rehberidir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, kurumsal stratejik planlama ve katılım gerektiren büyük ölçekli proje ve çalışmalarda bu kılavuzun rehberliğinde hareket etmektedir.

2.2 Paydaş Katılımına Yönelik Uluslararası Mevzuat

2.2.1 İnsan Hakları

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi; kadınların, erkeklerin ve çocukların temel hak ve özgürlüklerinin belirlendiği ve güvence altına alındığı bir beyannamedir. Bildirgede ayrıca ekonomik, sosyal ve kültürel haklar ile medeni ve siyasi hakların genel tanımları da yer almaktadır. Bildirgenin ilk maddesi “Bütün insanlar hür, haysiyet ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdana sahiptirler ve birbirlerine karşı kardeşlik zihniyeti ile hareket etmelidirler” şeklindedir. Bildirgenin tüm maddeleri dünyanın her yerindeki insanların temel, kültürel, ekonomik, siyasi ve sosyal haklarına değinmektedir. Bildirge; Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi ve İhtiyari Protokoller ile birlikte Uluslararası İnsan Hakları Hukukunu oluşturmaktadır.

2.2.2 Dünya Bankası Gereklilikleri

Dünya Bankası’nın Çevresel ve Sosyal Çerçevesinin (ÇSÇ) “Paydaş Katılımı ve Bilgi Paylaşımı” başlıklı 10 numaralı Çevresel ve Sosyal Standardı (ÇSS), “Kredi alan ile proje paydaşları arasında açık ve şeffaf katılımın önemini iyi uluslararası uygulamanın temel bir unsuru” kabul etmektedir (Dünya Bankası, 2017:97). ÇSS10’da tanımlanan gereklilikler şu şekildedir:

“Kredi alanlar, proje yaşam döngüsü boyunca paydaşlarla etkileşime girecek ve proje geliştirme sürecinde mümkün olan en erken zamanda ve paydaşlarla proje tasarımı konusunda anlamlı istişarelere olanak tanıyan bir zaman çerçevesinde bu tür bir katılımı başlatacaktır. Paydaş katılımının niteliği, kapsamı ve sıklığı, projenin doğası ve ölçeğinin yanı sıra potansiyel riskleri ve etkileri ile orantılı olacaktır. Kredi alanlar, tüm paydaşlarla anlamlı istişarelerde bulunacaktır. Kredi alanlar, paydaşlara zamanında, ilgili, anlaşılabilir ve erişilebilir bilgi sağlayacak ve paydaşlarla manipülasyon, müdahale, zorlama, ayrımcılık ve gözdağı içermeyen ve kültürel açıdan uygun bir şekilde istişarede bulunacaktır.

Paydaş katılımı süreci, bu ÇSS’de daha ayrıntılı olarak belirtildiği üzere şunları içerecektir: (i) paydaşların belirlenmesi ve analizi; (ii) paydaşlarla katılımın nasıl gerçekleşeceğinin planlanması; (iii) bilgi paylaşımı; (iv) paydaşlarla istişare; (v) şikayetlerin ele alınması ve yanıtlanması; ve (vi) paydaşlara raporlama.

Kredi alan, çevresel ve sosyal değerlendirmenin bir parçası olarak, istişareler gerçekleştirilen paydaşların tanımını, alınan geribildirim özetini ve geribildirim nasıl dikkate alındığına veya neden dikkate alınmadığına dair kısa bir açıklamayı içeren belgelenmiş bir paydaş katılımı kaydı tutacak ve paylaşacaktır.” (Dünya Bankası, 2017:98).

3. Önceki Paydaş Katılım Faaliyetlerinin Özeti

3.1 Kilit Paydaş Toplantıları ve İstişareleri

TYF henüz gelişim aşamasında olduğundan, istişare toplantıları dahil bazı katılım faaliyetleri TSKB tarafından yürütülmektedir. PKP çalışmaları kapsamında daha önce gerçekleştirilen paydaş katılım faaliyetleri aşağıdaki Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1 Önceki Paydaş Katılım Faaliyetleri

Mecra	Etkinlik	Tarih	Katılımcılar	Tartışılan Kilit Konular
Çevrimiçi / Yüz yüze toplantılar (TSKB Genel Müdürlük)	IBRD TYF Teklifi	Kasım 2022, Şubat 2023, Mayıs 2023	IBRD, TSKB	*Gelişmekte olan ülkelerdeki KOBİ şirketlerine sermaye yatırımı kararının bildirilmesi. *Yatırımların kapsamının Yeşil ve Yeşil Dönüşüm Sürecindeki Firmalar çerçevesinde sınırlandırılması. Burada hedef, çevresel ve sosyal eğilimlerin artırılmasıdır. *IBRD tarafından sağlanan kaynaklara ek olarak özel seferberlik sağlanması.
Yüz yüze toplantılar (TSKB Genel Müdürlük)	Fon fikrinin TSKB tarafından benimsenmesi	Kasım 2022 - Mayıs 2023	TSKB (KFK, Kurumsal Finansman, Mühendislik) Ekipleri	*Fonun temasının TSKB’nin vizyon ve misyonu ile uyumluluğunun tartışılması. *TSKB’nin Fona ilişkin finansal getiri beklentilerinin belirlenmesi. *Fonun yatırım yapacağı sektörlerin örneklendirilmesi. *TSKB üst yönetiminin onayının alınması. *TSKB ekiplerine IBRD Ç&S standartları hakkında bilgi verilmesi.
Çevrimiçi toplantılar	Fon Yöneticisi seçimi	Ocak 2023, Şubat 2023, Nisan 2023	TSKB, Maxis, diğer Fon Yöneticileri	*Fonun kuruluşuna ilişkin SPK yükümlülükleri hakkında bilgi verilmesi. *Fonun maliyet/gider kriterlerinin ve tekliflerin TSKB’ye iletilmesi. *Fonun Ç&S konularına ilişkin yetkinliklerinin tartışılması.
Telefon görüşmeleri , çevrimiçi toplantılar	Kamu kurumları ile etkileşim	Mayıs 2022 - Mayıs 2023	Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB)	*Yeşil yatırım fonu kurulması fikrinin tanıtılması. *İlgili kamu kurumunun Fonun kapsamı hakkında bilgilendirilmesi.
Workshop/ Konferans Toplantıları	Fonun Tanıtımı	23-25 Mayıs 2023	TSKB, Potansiyel Fon Yatırımcıları,	TSKB temsilcileri, Fon yapısı, fırsatlar ve riskler, Fon’un temel gereksinimleri hakkında istişarede ve bilgi paylaşımında bulunmak üzere Bilbao’da düzenlenen Innovate4Climate konferansına katıldı.

			Potansiyel Yararlanıcı Firmalar,	
Çevrimiçi Toplantı	Paydaş Katılım Toplantısı	5 Eylül 2023	Potansiyel Yatırımcı Firmalar, Kamu Yetkilileri, Potansiyel Yerli Yatırımcılar	*Katılımcıların Fonun yapısı ve yönetimi, hedef şirketler, çevresel ve sosyal standartlar hakkında bilgilendirilmesi. *Dünya Bankası Ç&S standartları ile ulusal düzenlemeler ve ortak en iyi uygulamalar arasındaki farklılıklara genel bakış. *Fonun mevcut şikayet mekanizmasının uygulamaya konulması. *Daha önce yayınlanan taslak Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı ve Paydaş Katılım Planı için geri bildirimlerin alınması.

TSKB, paydaşların Proje hakkında doğru şekilde bilgilendirilmesi ve Fonun istişare sürecine katılımlarının teşvik edilmesi yaklaşımını benimsemiştir. Bu bağlamda TSKB, Projenin potansiyel çevresel ve sosyal risklerini ve etkilerini ele almak için TSKB'nin gerçekleştireceği veya gerçekleştirilmesini sağlayacağı maddi önlem ve eylemleri belirleyen taslak PKP ve taslak Çevresel ve Sosyal Taahhüt Plan'ı (ÇSTP) paydaşların bilgisine sunmuştur, 19 Ekim 2023 tarihi itibarıyla nihai PKP web sitesinde yayımlanmaya başlamıştır.

Tablo 2 İstişare Amacıyla Açıklanan Dokümanlar

Dokümanlar	Web linkleri	Paylaşım Tarihi
Taslak PKP ÇSTP	Türkçe versiyon https://www.tskb.com.tr/turkiye-yesil-yatirim-fonu İngilizce versiyon https://www.tskb.com.tr/turkiye-green-fund	14 Temmuz 2023
Nihai PKP	Türkçe versiyon https://www.tskb.com.tr/turkiye-yesil-yatirim-fonu İngilizce versiyon https://www.tskb.com.tr/turkiye-green-fund	29 Eylül 2023

Önceki paydaş katılımı faaliyetleri listesinde gösterildiği gibi, istişarede bulunmak ve Projeye bilgi sağlamak amacıyla belgelerin yayınlanmasının ardından çevrimiçi bir paydaş katılım toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantı tutanaklarının özeti Ek 2'de yer almaktadır. TSKB, tüm fon yaşam döngüsü boyunca bu belgede tanımlanan iletişim kanalları ve verilen web bağlantıları aracılığıyla paydaşlara bilgi sağlayacak ve paydaşlardan geri bildirim alacaktır.

4. Paydaş Tespiti ve Analizi

Etkilenen taraflar; fiziksel ortamlarına, sağlıklarına, güvenliklerine, kültürel pratiklerine, refahlarına veya geçim kaynaklarına yönelik fiili etkiler veya potansiyel riskler nedeniyle projeden etkilenen veya etkilenmesi muhtemel olan bireyleri veya grupları ifade eder. Bu paydaşlar, projeden doğrudan veya dolaylı (fiilen veya potansiyel olarak) şekilde, olumlu veya olumsuz olarak etkilenen veya etkilenmesi muhtemel olan ve/veya projeye ilişkili değişime en duyarlı olduğu tespit edilen ve etkilerin ve bunların öneminin belirlenmesinin yanı sıra etki azaltma ve yönetim önlemlerine ilişkin karar alma süreçlerine yakından dahil edilmesi gereken bireyleri veya grupları içerebilir.

Diğer ilgili taraflar (DİT'ler); projenin konumu, özellikleri, etkileri veya kamu yararı ile ilgili konular nedeniyle projeye ilişkili çıkarları olabilecek bireyleri veya grupları ifade eder. Bu taraflar arasında örneğin düzenleyiciler, hükümet yetkilileri, özel sektör, bilim topluluğu, akademisyenler, sendikalar, kadın örgütleri, diğer sivil toplum kuruluşları ve kültürel gruplar yer alabilir. Bu paydaşlar projeden doğrudan etkilenmeseler bile çıkarlarının projeden etkilendiğini düşünebilir veya algılayabilir ve/veya projeyi ve uygulama sürecini bir şekilde etkileyebilirler.

Dezavantajlı/Hassas Bireyler/Gruplar, içinde bulundukları koşullar nedeniyle projenin etkilerinden olumsuz etkilenme olasılığı daha yüksek olan ve/veya projenin faydalarından yararlanma kabiliyetleri diğerlerine kıyasla daha sınırlı olan bireyleri veya grupları ifade eder.

Tablo 3 Paydaş Tespiti

Paydaşlar	Etkilenen Taraflar / Diğer İlgili Taraflar / Dezavantajlı ve Hassas Bireyler veya Gruplar	Proje Üzerindeki Ana Etki veya Projeye İlişkili Çıkar	Önem Düzeyi	
			Çıkar	Etki
Yararlanıcı Firmalar	Etkilenen Taraflar	Projeden doğrudan faydalanma Ç&S yönetiminde kapasite geliştirme	Yüksek	Yüksek
Yararlanıcı Firmaların Çalışanları	Etkilenen Taraflar	Proje çalışma koşullarından ve İSG etkilerinden kaynaklanabilecek potansiyel etkiler	Yüksek	Yüksek
Yararlanıcı Firmaların faaliyet alanındaki yerel halk ve topluluklar	Etkilenen Taraflar	Projenin görünür ve ölçülebilir sonuçlarla başarılı şekilde uygulanması Faydalanıcı şirketlerin ticari faaliyetlerinden etkilenebilirler	Düşük	Orta

Türkiye Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)	Diğer İlgili Taraflar	Projenin görünür ve ölçülebilir sonuçlarla başarılı şekilde uygulanması	Yüksek	Orta
Kilit kamu kurumları	Diğer İlgili Taraflar	Projenin görünür ve ölçülebilir sonuçlarla başarılı şekilde uygulanması	Orta	Orta
Fonun diğer yatırımcıları	Diğer İlgili Taraflar	Projenin görünür ve ölçülebilir sonuçlarla başarılı şekilde uygulanması	Yüksek	Orta

Önem Düzeyi (Çıkar ve Etki); paydaşların ihtiyaçları doğrultusunda, etki-çıkar düzeyleri ile ilgili hassasiyetlerine bağlı olarak; katılım düzeyi, paydaşlarla nasıl ilişki kurulacağı, nasıl bilgilendirilecekleri ve kurulan iletişimin sürekliliği ve düzeyi hakkında bilgi verir. Tespit edilen paydaşların Önem Düzeyine göre koşullar aşağıdaki gibi değerlendirilecektir:

Tablo 4 Çıkar Düzeyi

		Çıkar Düzeyi		
		Düşük	Orta	Yüksek
Etki Düzeyi	Yüksek	Dahil Et/Katılımı Teşvik Et	Dahil Et/Katılımı Teşvik Et	Ortak Ol (Birlikte Çalış)
	Orta	Bilgilendir	Danış	Danış
	Düşük	Bilgilendir	Bilgilendir	Danış

Projenin bu aşamasında tespit edilmemiş olan paydaşlar, PKP'nin etkin şekilde uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla kendilerini ve ihtiyaçlarını bildirmek için doğrudan TSKB ile iletişime geçebilirler.

Paydaşların belirlenmesi de dahil olmak üzere alt proje düzeyinde paydaş analizi her bir alt proje için bağımsız olarak gerçekleştirilecektir. TSKB'nin öncü rol üstleneceği Yatırım Komitesi, analizlerin ulusal düzenlemeler, Dünya Bankası ÇSÇ'si ve Genel Yatırım ve Etki İlkeleri (GYEİ) ile uyumlu şekilde gerçekleştirilmesini sağlamaktan sorumlu organ olacaktır.

5. Paydaş Katılım Programı

Paydaşlarla etkileşim kurmak ve onlara danışmak, ayrıca paydaşlardan bilgi toplamak ve onlara bilgi sunmak için çeşitli katılım teknikleri kullanılabilir.

5.1. Paydaş Katılım Metodolojileri

İyi uygulama yaklaşımlarının benimsenmesi amacıyla Projede paydaş katılımı için aşağıdaki ilkeler uygulanacaktır:

- **Açıklık ve yaşam döngüsü yaklaşımı:** Yerel Halkla istişareler projenin/projelerin tüm yaşam döngüsü boyunca düzenlenecek; dış manipülasyon, müdahale, zorlama veya gözdağı olmaksızın açık bir şekilde yürütülecektir.
- **Bilgiye dayalı katılım ve geribildirim:** Bilgiler tüm paydaşlara uygun bir formatta sağlanacak ve yaygın bir şekilde dağıtılacak; paydaş geribildirimlerinin iletilmesi, yorumların ve endişelerin analiz edilmesi ve ele alınması ve geri bildirim ele almaya yönelik projede yer alan eylemlerin paylaşılması ("geri bildirim döngüsünün kapatılması") için fırsatlar sağlanacaktır.
- **Kapsayıcılık ve duyarlılık:** Daha iyi iletişimi desteklemek ve etkili ilişkiler kurmak için paydaş tespiti çalışmaları yürütülür. Projelerin katılım süreci kapsayıcı nitelik taşır. Tüm paydaşlar her zaman istişare sürecine dahil olmaya teşvik edilir. Tüm paydaşların bilgiye eşit erişimi sağlanır. Paydaşların ihtiyaçlarına duyarlılık, katılım yöntemlerinin seçiminin altındaki temel ilkedir. Başta kadınlar, yaşlılar, engelliler, yerinden edilmiş kişiler, göçmen işçiler ve topluluklar olmak üzere proje faydalarından mahrum bırakılma riski altında olabilecek hassas gruplara ve farklı etnik grupların kültürel hassasiyetlerine özel önem verilir.
- **Esneklik:** Sosyal mesafe, kültürel bağlam (örneğin belirli toplumsal cinsiyet dinamikleri) veya yönetim faktörleri (örneğin yüksek misilleme riski) geleneksel yüz yüze katılım biçimlerini engelliyorsa, metodoloji çeşitli internet veya telefon tabanlı iletişim biçimleri de dahil olmak üzere diğer katılım şekillerine uyum sağlamalıdır.

Paydaşların ihtiyaç ve endişelerine ek olarak etki seviyesi, belirli gruplarla etkileşim kurmak için seçilen araçların ve yöntemlerin temelini oluşturacaktır. Fonun muhtemel paydaşları için öngörülen katılım yöntemleri ve uygulama araçları aşağıdaki Tabloda sunulmuştur. Bu yöntemler ve araçlar genel niteliktedir ve projeye özel PKP'ler hazırlandıktan sonra uygun şekilde revize edilmelidir.

Tablo5 Paydaş Katılım Yöntemleri

Katılım Yöntemi	Yöntemin Uygulanması	Muhtemel Paydaşlar
Bire bir görüşmeler (Yararlanıcı firmalarla yıllık görüşmeler)	- Hassas konular hakkında özgürce konuşmaya olanak tanıyacak şekilde bireysel bazda bilgi toplanması ve bilgi paylaşımı - Kilit aktörlerle bağlantı kurulması - Fonla ilgili zorlukları, ihtiyaçları, şikayetleri/endişeleri ve öncelikleri dile getirme fırsatı sağlamak. - Projenin uygulanmasını iyileştirmek için faydalanıcı geri bildirim mekanizması ve anketi olarak işlev görmesi	Potansiyel ve fiili Yararlanıcı Firmalar ;(Özellikle kadınlara yönelik kapsayıcılık odağı olan şirketler) Fonun potansiyel ve fiili yatırımcıları, ilgili kamu makamlarının temsilcileri ve hükümet yetkilileri, STK'lar, IBRD

Görüşmeler (Resmî yazılar, telefon, e-posta)	- Fonun yapısına ve kapsamına ilişkin bilgi paylaşımı (özellikle teknik nitelikte) - Fon yönetimi sırasında yıllık diyaloglara, resmi toplantılara ve önemli etkinliklere davetler - Fon ve alt proje uygulamasında kullanılacak bilgi ve veri talepleri	Potansiyel ve fiili Yararlanıcı Firmalar, Fonun potansiyel ve fiili yatırımcıları, ilgili kamu makamları ve hükümet yetkilileri, STK'lar, akademi, ulusal ve yerel medya ve kuruluşlar/ajanslar, IBRD
Resmî toplantılar	- Proje gereklilikleri ve etkileri hakkında toplu bilgi paylaşımı - Bir grup üst düzey paydaştan yorum, geribildirim, görüş ve proje algısına dair bilgiler alınması - Yararlanıcı Firmalardan alt projeler hakkında bilgi toplanması -Yıllık yararlanıcı görüşmelerinin/anketlerinin sonuçlarının paylaşılması ve geri bildirimlere yönelik projede yer alan aksiyonların paylaşılması.	Potansiyel ve fiili Yararlanıcı Firmalar, Fonun potansiyel ve fiili yatırımcıları, ilgili kamu makamlarının temsilcileri ve hükümet yetkilileri, STK'lar, IBRD
Yüz yüze görüşmeler	- Etkilenen Taraflar ile bireysel bazda temel veri toplanması - Alt projelerin çevresel ve sosyal etkileri ile faaliyetlerinin bireysel bazda izlenmesi	Projeden etkilenen taraflar, Yararlanıcı Firmaların çalışanları
TSKB ve Maxis web sitesi	- Bilgi paylaşımı ve ilerleme güncellemeleri - PKP, Finanse Edilmeyen Faaliyetler Listesi ve diğer ilgili Fon belgelerinin açıklanması - Önemli olayların, tarihlerin ve yayınlanan belgelerin duyurulması	Etkilenen Taraflar, ulusal, uluslararası ve yerel medya, akademi, STK'lar, işletmeler ve kuruluşlar/ajanslar

5.2. Paydaş Katılımının Gelecek Aşamaları

Paydaş Katılım Planının uygulanması, şikayet mekanizmasının hayata geçirilmesi vb. dahil olmak üzere projede aşama kaydedildikçe paydaşlar bilgilendirilecektir. TSKB ve Maxis, resmî web sitelerini düzenli olarak önemli proje güncellemeleri ve Fonun çevresel ve sosyal performansına ilişkin raporlarla güncelleyecektir. Web siteleri ayrıca Fona ilişkin şikayet mekanizması hakkında da bilgi verecek ve projenin uygulanmasından kaynaklanabilecek potansiyel endişe ve şikayetlerin alınması, kaydedilmesi ve çözülmesine yönelik açık ve şeffaf bir sistemi ayrıntılı olarak açıklayacaktır.

Buna ek olarak, TYYF'nin paydaş katılımının Fon yaşam döngüsünün tamamında uygulanmasını sağlamak amacıyla yararlanıcı firmalar ve bunların alt projeleri için bilgi paylaşımı, paydaş katılım planının uygulanması, paydaş istişaresi ve şikayet giderme faaliyetleri vb. ile ilgili ilkeleri belirleyen bir ÇSYS'si olacaktır.

Tablo 2 Paydaş Katılım Programı

Aşama	Ana Paydaşlar	Amaç	Süre	Etkinlik/Konum	Kapsam
TYF'nin kurulması	SPK	Fonun ve karar organlarının kurulması	2-3 ay	Ziyaret, görüntülü görüşme, TSKB Genel Müdürlüğü vb.	*TYF'nin kurulması *SPK ile Fon iç tüzüğü, Fon ihraç belgesi gibi belgelerin hazırlanması *Yatırım Komitesi ve diğer gerekli komitelerin kurulması *Maxis'in Ç&S kapasitesinin analiz edilmesi ve sunulması *Fon için ÇSYS'nin geliştirilmesi
Portföy Oluşturma	Potansiyel Yararlanıcı Firmalar (PYF)	Projeye genel bakışın tanıtımı	1 ay	Saha ziyareti, video görüşmesi vb.	*Çevresel ve sosyal (Ç&S) gereklilikleri de dahil olmak üzere Fonu tanıtmak amacıyla PYF'ler ile toplantılar *Fonun yapısı ve uygulanabilirliği hakkında PYF'lerle yapılacak toplu resmi toplantılar aracılığıyla geribildirimlerin alınması
	Fonun potansiyel yatırımcıları, Potansiyel Yararlanıcı Firmalar (PYF), Kilit kamu makamları	Fonun tanıtımı	1 ay	*Innovate4Climate konferansı ve diğer yeşil finans konferansları vb.	*TSKB yetkililerinin, Fonu tanıtmak ve Fona yatırımcı/firma bulmak üzere iklim konferanslarına katılım sağlaması *Fon yapısı, fırsatlar ve riskler, birincil hedefler, uygunluk kriterleri, Ç&S gereklilikleri vb. dahil olmak üzere bilgi paylaşımı *Fonun yapısı ve uygulanabilirliği hakkında PYF'lerle yapılacak toplu resmi toplantılar aracılığıyla geribildirimlerin alınması
	Hazine ve Maliye Bakanlığı	Projenin geliştirilmesi ve uygulanması	16 ay	Düzenli raporlar, telefon görüşmeleri, çevrimiçi toplantılar	*Fon yönetim birimlerinin raporlanması *Fonun uygulanması hakkında bilgi verilmesi *Fonun etkinliğinin artırılması için istişareler

Durum Değerlendirmesi	Potansiyel Yararlanıcı Firmalar (PYF'ler)	Projenin finansal, çevresel, hukuki risklerinin ve yönetiminin araştırılması	3 ay	Saha ziyareti, video görüşmesi, uzman toplantıları vb.	*İlgili tüm durum değerlendirme (DD) danışmanlarının (mali, vergi, hukuki vb.) atanması *Tüm danışmanlar ve Hedef ile DD sürecinin koordinasyonu *Saha ziyaretleri, yönetim toplantıları, uzman oturumları *DD sonuçlarının analiz edilmesi ve uyarı işaretlerinin Ç&S konuları da dahil olmak üzere YFPYF analizine yansıtılması *YFPYF hissedarı ile şartların müzakere edilmesi (Ç&S ile ilgili olanlar dahil) *BOT'nin* sunulması için Yatırım Komitesinden onay alınması *Fon hakkında bilgi paylaşmak ve PYAŞ'lerden geri bildirim almak (ve geri bildirimle yönelik olarak projeye dahil edilen yıllık faydalanıcı diyalogları/anketleri ve eylemlerinin sonuçlarının paylaşılması) amacıyla TSKB tarafından toplu resmi toplantıların düzenlenmesi
Portföy yönetimi	Yararlanıcı Firmalar (YF), (Özellikle kadınlara yönelik kapsayıcılık odağı olan şirketler) Potansiyel Yararlanıcı Firmaların çalışanları,	YF'nin risklerinin ve Ç&S etkilerinin yönlendirilmesi ve denetlenmesi	5 yıl	Saha ziyareti, video görüşmesi vb.	*TSKB'nin YF'lerin her birinde yönetim kurulu üyeliğinin olması ve şirketin yönetim ekibine stratejik yönlendirme ve gözetim sağlaması *DD aşamasında belirlenen eksikliklerin giderilmesi için hazırlanacak ÇSYS'nin geliştirilmesi *Portföy şirketlerinin yeşil dönüşümünün ve finansal performansının izlenmesi ve desteklenmesi ve ilgili diğer yönetim faaliyetlerinin yürütülmesi *Fon'a ilişkin zorlukların, ihtiyaçların, şikâyetlerin/endişelerin ve önceliklerin dile

	Yararlanıcı Firmaların faaliyet alanında yerleşik vatandaşlar ve topluluklar				getirilmesine olanak sağlayacak şekilde, YF'larla yıllık bire bir toplantılar (yıllık bireysel görüşmeler) düzenleyecektir. Bu aynı zamanda Projenin uygulanmasını iyileştirmek için yararlanıcı geri bildirim mekanizması ve yararlanıcı anketi görevi görecektir.
	Yararlanıcı Firmaların çalışanları, Yararlanıcı Firmaların faaliyet alanında yerleşik vatandaşlar ve topluluklar	YF tarafından geliştirilen ÇSYS'nin uygulanması	5 yıl	Saha ziyareti, yüz yüze toplantılar, vb.	*Yararlanıcı firmalar, alt projelerini DD bulgularına göre geliştirilen ÇSYS'ye uygun olarak yönetecektir. Paydaş katılımı ve bilgilendirme gereklilikleri Fon için oluşturulacak ÇSYS'de tanımlanacaktır. *Şikayet giderme mekanizması,(7.Bölüm) bilgilendirme faaliyetleri vb. gibi PKP faaliyetleri de dahil olmak üzere YF'nin Ç&S performansının izlenmesi
Çıkış	Yararlanıcı Firmalar (YF'ler)		6 ay		*Çıkış fırsatları (hisse geri alımı vb.) Maxis tarafından taranacaktır *Çıkış görüşmelerinin gerçekleştirilmesi ve çıkış prosedürlerinin uygulanması

*Bağlayıcı Olmayan Teklif

6. Kaynaklar ve Sorumluluklar

Fonun geliştirilmesi ve yönetiminden TSKB sorumludur. Paydaş katılımı faaliyetleri de dahil olmak üzere Fon yönetimi görevleri için TSKB ve Maxis temsilcilerinden oluşan özel bir Komite görevlendirilmiştir. Yatırım Komitesi, Fonun Ç&S gerekliliklerini yerine getirmek üzere TSKB Mühendislik Biriminden 2 çevre uzmanı ve 1 sosyal uzman tarafından desteklenmektedir. Bu uzmanlar, IDF kredileriyle finanse edilen, Ç&S riski orta ve yüksek ulusal ve uluslararası projelerde köklü deneyime sahiptir. Ç&S durum değerlendirmelerinin yapılması, paydaş görüşmelerinin ve odak grupların planlanması, yürütülmesi ve analiz edilmesi, ekip tarafından gerçekleştirilecek çalışmalardan bazılarıdır. Ekip, uluslararası finans kuruluşları için ÇSYS geliştirilmesi ve yönetilmesi konusunda da deneyimlidir. Bununla birlikte, ekibin ek danışmanlar veya eğitimler aracılığıyla kapasitesini ve becerilerini güçlendirmesi gerekebilir. Paydaş katılımı faaliyetleri, projeye ilişkin halk katılımı faaliyetleri gerçekleştirildikten hemen sonra ekip tarafından belgelenecektir.

Alt proje seviyesindeki paydaş katılımı faaliyetleri, önceki başarılar vb. ile ortaya koyulacak niteliklere göre seçilecek bağımsız danışmanlar tarafından yürütülecektir.

Yatırım Komitesi ve yararlanıcı firmalar, paydaş katılım sürecini etkin bir şekilde yönetmek için yeterli bütçeye sahip olmalıdır. İstişare toplantıları, resmî toplantılar, yüz yüze görüşmeler ve odak grup görüşmeleri de dahil olmak üzere önerilen katılım yöntemlerinin uygulanabilmesi için Yatırım Komitesi ve yararlanıcı firmaların zaman ve çaba harcaması gerekmekte, bu durum da etkinlik organizasyonu ve belirlenen personelin giderlerine ilişkin masraflar ortaya çıkarmaktadır. Buna ek olarak, topluluk ve bölge hakkında anlamlı bilgilere ulaşmak için alt proje düzeyinde geliştirilecek paydaş tespit süreci veya sosyal temelli analizler, bağımsız bir danışman tarafından gerçekleştirilecektir. Paydaş katılım faaliyetlerinin etkin şekilde yürütülmesini sağlamak için istişare toplantıları sırasında danışmanlara Ç&S uzmanları eşlik edecektir. Tüm bu giderlerin yanı sıra, bir web sitesinin oluşturulması ve yönetilmesi ile bilgi paylaşımı için broşür dağıtılmasının da Yatırım Komitesi tarafından dikkate alınması gereken masraflara neden olacağı unutulmamalıdır.

Tablo 6 PKP'nin Operasyonel Giderleri için Bütçe

Bütçe Kalemi	Tahmini Toplam Maliyet (ABD Doları)	Açıklamalar / Kaynaklar
1. Tahmini çalışan maaşları* ve ilgili giderler		
Fonun Kuruluşu Aşaması	25.000	TYFF'nin geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan çevre mühendislerinin ve sosyal uzmanların maaşı
Yararlanıcı Firmaların Finansmanı Aşaması	30.000	Yararlanıcı Firmaların Ç&S faaliyetlerini değerlendirecek Ç&S danışmanlarının giderleri
2. Etkinlikler ve iletişim kampanyaları		
Yeşil Finans Konferansları vb.	12.500	TSKB ve Maxis'in Yeşil Finans Konferanslarına katılması, TYFF'yi pazara tanıtmak için paydaşlarla toplantılar yapması
İletişim Araçları	2.500	TSKB'nin Fon web sitesini yönetmesi, broşür dağıtması, sosyal medya kampanyasını sürdürmesi, Şikayet Mekanizması kılavuzunun yayınlanması, vb

Danışma Kuruluşları (Odak grupların oluşturulması vb.)	7.500	Yararlanıcı Firmaların yatırımları hakkında danışma organizasyonları düzenlemesi, Ç&S performanslarını açıklaması vb.
3. Yararlanıcı Katılımı		
Resmi toplantıların, bireysel yıllık görüşmelerin ve anketlerin organizasyonu	7.500	TSKB'nin, Maxis'in desteğiyle, PYAŞ'lerle toplu resmi toplantılar ve bireysel yıllık YAŞ diyalogları (geri bildirim mekanizması ve anket işlevi görece) düzenlemesi ve yönetmesi
4. Şikayet Mekanizması, Eğitimler, diğerleri		
Yararlanıcı Firmalar için danışmanlık hizmetleri	25.000	Yararlanıcı Firmaların Şikayet Mekanizması oluşturmaları, kapasite gelişimi için eğitimler alması vb.
TOPLAM PAYDAŞ KATILIM BÜTÇESİ:	110.000	

7. Şikayet Giderme Mekanizması

Yatırım Komitesi üyeleri olarak TSKB ve Maxis; web sitesi, Fona özel e-posta veya telefon numarası üzerinden Fon paydaşlarının şikayetlerinin alınması için ayrı ve kapsayıcı Şikayet Giderme Mekanizmalarına sahip olacaktır. Bu iletişim kanalları aşağıdaki tabloda ayrı ayrı verilmiştir.

TSKB İletişim Kanalları	
Web sitesi	http://www.tskb.com.tr/en/about-us/tskb-contact-form http://www.tskb.com.tr/tr/hakkimizda/tskb-iletisim-formu
E-posta adresi	tgf@tskb.com.tr
Telefon numarası	+90 0 212 334 50 50

Maxis İletişim Kanalları	
Web sitesi	https://www.maxisgs.com/iletisim.html
Telefon numarası	+90 0 (212) 283 51 13

TSKB'de şikayet yönetimi için çevrimiçi iletişim formu kullanılmaktadır. Formda, Banka içindeki ilgili müdürlükleri bilgilendirmek amacıyla özelleştirilmiş bir şikayet alanı bulunmaktadır. Şikayet alındığında, şikayetin alınmasını takip eden 2 gün içerisinde konunun Banka sisteminde kayıt altına alınması için "Müşteri Şikayetleri Beyanı" düzenlenir. Eşzamanlı olarak, sistem gerekli aksiyonların alınması için ilgili birim yöneticisini bilgilendirir. Gerekli incelemeler yapıldıktan sonra en kısa sürede nihai sonuca ulaşılır. Beyanın Değerlendirme ve Sonuç Bölümü yetkili çalışanlar tarafından doldurulur ve başvuru yapıldıktan sonra 30 gün içinde cevap verilir. Süreç boyunca tüm adımlar, Teftiş Kurulu Başkanlığı ve İç Kontrol Müdürlüğü tarafından takip edilir. İç Kontrol Müdürlüğü, sürecin uygulanmasında ilgili birimlerin izlenmesinden ve söz konusu birimlere yardımcı olmaktan sorumludur. Teftiş Kurulu Başkanlığı ise aynı süreçte uyumlu yönetimin etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamaktan sorumludur. Telefonla gelen şikayetler için de TSKB personeli tarafından çevrimiçi iletişim formu doldurularak aynı prosedür uygulanır. Söz konusu sistemin, TSKB'nin bu konudaki performansını ölçmek amacıyla şikayet sayısı, cevap süreleri gibi bilgileri derleyebilecek kapasiteye sahip olduğu unutulmamalıdır.

TSKB Çalışanları Şikayet Mekanizması: Çalışanlar, yöneticileri veya işyeri tarafından kendilerine uygulanan idari eylem ve prosedürler nedeniyle önerilerde bulunma, işyeri ile ilgili endişe ve şikayetlerini dile getirme, şikayet ve dava açma hakkına sahiptir. Dolayısıyla, TSKB'nin kendi çalışanları için de isimsiz ve şeffaf bir şekilde ulaşılabilen bir iç şikayet mekanizması bulunmaktadır. Çalışanların TSKB ve çalışma koşulları ile ilgili

şikayet/önerilerini iletebilecekleri iletişim kanalları hakkında gerekli tüm bilgiler TSKB'nin web sitesinde yer almaktadır. Şikayetler/öneriler, başvuru yapıldıktan sonra 30 gün içinde İnsan Kaynakları Birimi tarafından alınır, değerlendirilir ve kapatılır ve çalışanlar alınan aksiyon hakkında bilgilendirilir.

Maxis Çalışanları Şikayet Mekanizması: Maxis tarafında da benzer bir prosedür uygulanmaktadır. Şirkette prosedürü yönetmek üzere Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı ve Koordinatörden oluşan bir Şikayet Komitesi bulunmaktadır. Komitenin görevleri arasında çalışanlar tarafından dile getirilen her türlü şikayet, yakınma veya anlaşmazlığın dinlenmesi, soruşturulması ve çözüme kavuşturulması da yer almaktadır. Ancak, Yatırım Komitesinin lideri TSKB olduğu için Maxis'in TYYP ile ilgili bir şikayet alır almaz TSKB'yi bilgilendirmesi gerekmektedir. TSKB bilgilendirmenin ardından dile getirilen şikayeti çözüme kavuşturmak için şikayet prosedürünü uygulayacaktır.

Ulusal Şikayet Mekanizması: Türkiye'de vatandaşların sorun, dilek, talep ve şikayetlerinin hızlı bir şekilde alınması ve cevaplandırılması amacıyla hayata geçirilen bir halkla ilişkiler uygulaması olan CİMER (Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi) toplumun kullanımına sunulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na göre, CİMER'e yapılan başvurunun konusu belirli bir talep, şikayet veya ihbar içeriyorsa, ilgili kurumlar 30 gün içinde olumlu veya olumsuz yönde kesin bir cevap vermek zorundadır. TSKB, bu kanaldan herhangi bir endişenin iletilmesi durumunda Şikayet Giderme Mekanizmalarına göre hareket edecektir.

Alt projeye özgü PKP ve diğer Ç&S belgelerinin gereklilikleri doğrultusunda, yatırım alan şirketler tarafından hem dış hem de iç paydaşlar (işçiler vb.) tarafından potansiyel olarak kullanılmak üzere bir Şikayet Giderme Mekanizması (ŞGM) geliştirilecektir. ŞGM'nin başlıca amacı, şikayetçinin proje faaliyetleri nedeniyle olumsuz duruma düşmesine neden olabilecek, proje ile ilgili şikayetleri zamanında çözmektir. TSKB, yatırım alan şirketlerin, tüm paydaşların endişelerini iletebilmeleri için kendi sistemleri içinde çeşitli iletişim kanalları oluşturduğundan emin olacaktır.

Dünya Bankası ve Kredi Alan, Banka tarafından finanse edilen projeler hakkında görüşlerini paylaşan proje paydaşlarına karşı misilleme ve cezalandırmaya müsamaha göstermemektedir.

8. Yönetim, İzleme ve Raporlama

Bu PKP’de tanımlanan paydaş katılım sürecinin izlenmesi ve değerlendirilmesi, Proje uygulaması için zamanında ve etkili karar verilmesini sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Paydaş katılım süreçlerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi sorumluluğu, Yatırım Komitesi lideri TSKB’ye aittir.

İzleme raporları şunları içerecektir:

- Paydaş listesi güncellemeleri;
- Tüm toplantıların tutanakları ve katılım kayıtları (cinsiyete göre ayrıştırılmış);
- Tüm istişare etkinliklerinin kayıtları;
- Alınan ve kapatılan ve tekrar eden tüm şikayetlerin kayıtları;
- Şikayetlerin durumu (açık/kapatıldı).
- Projedeki vatandaş katılımı göstergesinin izlenme durumu (örn. "TYF aracılığıyla sağlanan mali ve mali olmayan desteğin ihtiyaçlarını karşıladığını bildiren işletmelerin payı.") – yıllık YF diyalogları sırasında izlenecektir.

Yatırım alan her şirket ve alt proje için paydaş katılımı, yatırım döngüsünün tamamında gerçekleştirilecektir. Proje uygulama dönemi boyunca paydaş katılımı için izleme ve raporlama, yararlanıcı firmalar ve alt projelere yönelik Ç&S izleme ve raporlama ile birlikte, öncelikle yararlanıcı firmalar ve alt projeler düzeyinde uygulanacaktır. Yatırım alan her şirket veya alt proje kendi iç izleme mekanizmasını kuracaktır. Fon, yüksek riskli ve orta riskli yararlanıcı firmalar ve alt projeler için yararlanıcı firmaların/alt projelerin, paydaş katılımı da dahil olmak üzere Ç&S belgelerinin uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek için izlenen alanda deneyime sahip üçüncü taraf profesyoneller görevlendirmesini talep edecektir. TSKB, düşük riskli yararlanıcı firmalar ve alt projeler için yararlanıcı firmaların Ç&S performanslarını raporlamalarını veya paydaş katılım sürecinin etkin şekilde ilerlediğinden emin olmak için üçüncü taraf profesyoneller görevlendirmelerini talep edebilir.

Potansiyel ve mevcut YF’larla yapılan resmi toplantılar sırasında, yıllık yararlanıcı görüşmelerinin (ve anketlerinin) sonuçlarının yanı sıra firmaların geri bildirimlerini ele almak için projeye dahil edilen aksiyonlar yaygınlaştırılacak ve tartışılacaktır.

Ek 1: Örnek Şikayet Formu ve Şikayet Kapanış Formu

ŞİKAYET FORMU					
İsimsiz olarak şikayette bulunmak istiyorsanız, (*) ile belirtilen zorunlu alanları doldurmanız rica olunur.					
Tarih *					
Referans Numarası					
Şikayetin İletilme Yöntemi		Telefon ☐	Toplantılar ☐	Ofise Başvuru ☐	Posta / e-posta ☐ Saha ziyareti ☐
Şikayetçinin Adı-Soyadı (isteğe bağlıdır ve boş bırakılabilir)					
Şikayetçinin Kimlik Numarası: (isteğe bağlıdır ve boş bırakılabilir)					
Şikayetçinin İletişim Bilgileri (isteğe bağlıdır ve boş bırakılabilir)	Adres - Köy: *				
	Posta Kodu:				
	Telefon:				
	E-posta:				
Şikayetin İçeriği *					
• Terk (toplu konut)					
• Projeden etkilenen varlıklar/mülkler					
• Altyapı					
• Gelir kaynaklarının azalması veya tamamen kaybolması					
• Çevresel sorunlar (örn. kirlilik)					
• İstihdam					
• Trafik, ulaşım ve diğer riskler					
• Diğer (Lütfen belirtiniz):					
Şikayetin Açıklaması * Ne oldu? Ne zaman oldu? Nerede oldu? Sorunun sonuçları nelerdir?					
Sorunun çözülmesi için ne yapılmasını istersiniz? *					
Şikayet bilgilerinin üçüncü taraflara açıklanması için onay					

Şikayetçinin imzası		
Şikayeti alan	Ad-Soyad	
	İmza	

ŞİKAYET KAPANIŞ FORMU	
Şikayet kapanış numarası:	
Acil olarak gerçekleştirilmesi gereken eylem:	
Uzun vadede gerçekleştirilmesi gereken eylem (gerekliyse):	
Tazminat gerekiyor mu?	Evet
	Hayır
TELAFİ EDİCİ EYLEMİN VE KARARIN KONTROLÜ	
Telafi Edici Eylemin Aşamaları	Son Tarih ve Sorumlu Kurumlar
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
TAZMİNAT VE SON AŞAMALAR	
Bu bölüm, şikayetçi tarafından tazminat ödemesini aldıktan ve şikayet konusu giderildikten sonra doldurulacak ve imzalanacaktır.	
	Notlar

Şikayetçi	<i>Ad-Soyad</i>
	<i>İmza</i>
	<i>Tarih</i>
Sorumlu Kuruluş / Firma Temsilcisi	<i>Unvan:</i>
	<i>Ad-Soyad</i>
	<i>İmza</i>
	<i>Tarih</i>

EK 2:

TÜRKİYE YEŞİL FİNANSMAN PROJESİ PAYDAŞ KATILIM TOPLANTISI ÖZETİ

(5 Eylül 2023)

Türkiye Yeşil Finansman Projesi paydaş katılım faaliyetleri kapsamında, Projenin Taslak Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı ve Taslak Paydaş Katılım Planı'nın hem Türkçe hem de İngilizce versiyonları, Projenin geri bildirimlerini almak üzere 14 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla aşağıdaki web sayfalarında yayımlanmaktadır.

- İngilizce:

<https://www.tskb.com.tr/turkiye-green-fund>

- Türkçe:

<https://www.tskb.com.tr/turkiye-yesil-yatirim-fonu>

TSKB tarafından 14 Temmuz – 11 Ağustos 2023 döneminde Projenin Taslak Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı ve Taslak Paydaş Katılım Planına ilişkin paydaşların soru ve önerilerini iletebilmeleri amacıyla farklı iletişim kanalları paydaşların kullanımına sunulmuştur.

TSKB, Projenin paydaşlarını Projenin kendisi, Projenin Taslak Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı ve Taslak Paydaş Katılım Planı hakkında bilgilendirmek amacıyla 5 Eylül 2023 tarihinde bir istişare web semineri düzenlemiştir. Potansiyel yerli yatırımcılar, potansiyel yararlanıcı işletmeler, devlet yetkilileri, hükümet yetkilileri ve IBRD temsilcilerinin de aralarında bulunduğu yaklaşık 180 paydaşa toplantı daveti gönderilmiştir. Webinar, TSKB panelistlerinin de aralarında bulunduğu 42 katılımcının katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

TSKB temsilcileri, toplantı esnasında Proje, Türkiye Yeşil Fonu, fon yapısı ve yönetimi, hedef şirketler, çevresel ve sosyal standartlar hakkında katılımcılarla bilgi paylaşmıştır. Bu toplantıyla birlikte TSKB, Proje ve daha önce yayınlanmış Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı ve Paydaş Katılım Planı için yorum, geri bildirim ve görüş almayı hedeflemiştir. Ayrıca web sayfalarında belirtilen iletişim kanalları aracılığıyla paydaşların proje ve dokümanlar hakkında diledikleri zaman geri bildirimde bulunabilecekleri toplantı esnasında vurgulanmıştır.

Toplantıda katılımcılar tarafından fonun çıkış stratejisi, finansman yöntemleri, maliyet avantajı başta olmak üzere sorular sorulmuş ve panelistler tarafından yanıtlanmıştır.